

készült. Az alsó lépcső magasabb és szélesebb, a felső alacsonyabb és keskenyebb volt. Az alsó lépcsőre a magasabb, a felsőre az alacsonyabb ember állott, mikor a verembe búzát töltöttek. A búzát a verembe kosárral vagy vékával töltötték. A gabona alá finom pelyvát töltöttek a verem földes fenekére, hogy fel ne nedvesedjen. Ha olykor-olykor megszellőztették, a gabona újig elállott benne.

Az öreg emberek elbeszélése szerint a fennálló verem sehol sem volt általános. Ott csinálták, ahol a talaj nyers volt és a vermet nem lehetett a földbe ásni. Ahol azonban a talaj összetétele és a földárja megengedte, szívesebben ásták a földbe.

A fennálló verem ma már eltűnt. A mellékelt ábrán feltüntetett is utolsó volt Hajdúszoboszlón és a 920-as években elpusztult. Az öreg emberek Hajdúböszörményben is emlékeznek ilyenekre de a civilizatio ezeket is eltüntette. Helyébe a búzás kamarákat emelte, mely ház alakú tetős szerkezetű, de ablak helyett szelelő lyuk van rajta. A szegény ember itt is még pelyvát hint a földre és erre tölti a búzát, de a jobbmódú már kitéglázza vagy kibetonozza a kamara földjét és így nem nedvesedik át. — Az elmondottak alapján a gabonás vermek elterjedési körét a Hajdúságra is kiterjeszhetjük.

(Debrecen.)

Ecsedi István.

Csura.

Az aradmegyei *Gyorok* mellett volt egy *Csura* nevű község. Ma *Szabadhely*, hajdan *Szombathely* egyik határrésze viseli e nevet. (CSÁNKI: I, 769). A község, melyben Johannita Konvent is volt, már a XIV. sz.-ban fennállott, de ennél bizonyára jóval idősebb. (MÁRKI: Arad m. tört.). A *Csuray* család fészke, s valószínű, hogy egy *Csura* nevű ősiüktől kapta nevét, mert ugyanitt *Csuraszombat* nevű falut, helyesebben talán falurészt, v. prádiumot is említenek, amelyik minden bizonnyal a *Csura* család valamelyik tagjának alapítása. (MÁRKI). Említenek aztán innen 1418-ból egy *Csura János* nevű birtokost is. (Ómagyar olvasókönyv, 242).

Csura ma is élő családnév Békésben. A Zichy Okmánytárban egy *Csura Péter* nevű somogyi jobbágyot találunk 1400-ból. Egy másik *Csurra* székelyföldi személynév az Okl. Sz.-ban van. Az Etym. Sz. csak erről a *Currá*-ról emlékezik meg, s azt mondja, hogy nem függ össze a somogyi *csúra* = csikó (állathívogató) tájszóval. Eredetéről nem nyilatkozik.

Oláhországi kun *Csura* személyneveket R. NAGY LÁSZLÓ is közöl (Aus den Forschungsarbeiten d. Ung. Instituts etc. — Berlin: 1927, nyomtatás 18), s azt a perzsa eredetű kun *csura* = fehér sólyom szóból származtatja. Bizonyára az a magyarázata a mi neveinknek is. A török *csura* magyar párja a *Sólyom* is gyakori személy- és helynév nálunk. Somogyban volt pld. *Sólyom* nevű falu, s u.-ott *Sólyom* nemes család. Ez a család, előneve szerint a somogyi *Nemeskísfalud*ról származik. (CSÁNKI). Idevaló törzsökös familia a *Madarász* is. Eleik föltehetőleg királyi madarászok, solymászok lehettek. A komáromi *Madar-on* is királyi sólymászok laktak, s valószínű, hogy a község egy *Madar* nevű emberről kapta nevét. Ma is van itt egy *Sólyomkiáltó* nevű domb.

R. NAGY LÁSZLÓ több *Csura* hely- és személynevet közöl oroszországi tatár területről. Mi ezeket az ufai kormányzóságban fekvő cseremiszi *Csurajevo* falu nevével szerezzük meg. (Journal de la Soc. F. Ou.: 1888, 72). Jakut földön is találunk egy *Csura* folyót (a Léna mellékvíze), s lehet, hogy ez is ide tartozik.

Csura, Gyorok (korábban *Gyarak*) mellett fekszik. Erről azt állítottuk, hogy alkalmasint török köznévből lett magyar személynév-helynév. (Föld és Ember 1929:251). Ott említett többi törökös társaival együtt ezt talán *Csura* is valószínűsíti.

Bátky Zsigmond.

Márjás huncut.

A „Népünk és Nyelvünk“ folyóirat 1930 januári számában Csefkó Gyula a „Márjás huncut“ szólásmód eredetét fejtegetvén, arra az eredményre jut, hogy annak semmi köze sincsen a régi „máriás“ pénzünkhöz, mert sohasem volt hallható, hogy valakit pénzbüntetéssel sújtatván, erről a pénzről nyerjen gúnynevet. Kimutatja, hogy a Mária névnek ebben a kifejezésben csak annyiban van szerepe, hogy olyan képmutató emberről van szó, „ki hitványságának takargatására Szűz Mária szent nevét vetegette palástul“.

Azt hiszem, hogy a szólásmód eredetének vizsgálatánál a kiinduló pont volt a téves. Csefkó csak a „márjás“ szót vizsgálja és vizsgálat nélkül fogadja el a „huncut“ szót. Háttha a mondás magyarázata ebben a szóban rejlik? Igyekszik bizonyítani, hogy a „márjás“ szó csak „egy vékony szálon“ függ össze a „Mária“ névvel, ott, hogy a régi pénzfajtát „márjás“-nak ne-